

A Győri Ítéltábla a Hidas és Szücs Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** felperesnek, a képviselő ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen **devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében, a Tatabányai Törvényszék 2020. március 3. napján kelt 16.P.20.104/2019/21. számú ítélete ellen a felperes által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéle t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.700 (Tizenkettőezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes mint adós és az alperes jogelődje, a **Cég 1 Zrt.** mint hitelező 2008. február 7. napján BCMH08004803 számú, 316645 belső azonosítójú, CHF alapú, változó kamatozású, fix futamidejű kölcsönszerződést kötöttek.

A szerződés alapján az alperes jogelődje 3.000.000 forint kölcsönt nyújtott a felperes részére a ... frsz-ú AUDI (D) A8 3.3 TDI Quattro Tiptronic típusú személygépkocsi megvásárlásához.

A szerződő felek a kölcsön futamidejét 105 hónapban, éves induló ügyleti kamatlábát 15,86 %-ban, a THM induló értékét 17,92 %-ban határozták meg.

A szerződés 7. pontja szerint deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egyösszegben esedékessé válik.

Ugyanezen pontban a felperes kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit.

A szerződés 9. pontja rögzíti, hogy a THM értéke nem tükrözi a hitel árfolyam-, illetve kamatkockázatát.

A szerződés 12. pontja alapján a szerződésben és annak mellékleteiben nem szabályozott feltételekben a hitelező Üzletszabályzata (ÜSZ) az irányadó. A felperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az ÜSZ-t átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.

Az ÜSZ 18.3.2. pontja értelmében a deviza alapú szerződések változó kamatozásúak. Az ügyfél fizetési kötelezettségei forintban teljesítendő, deviza alapú szerződés esetén a törlesztőrészekre a ... Bank Rt. által a szerződés devizanemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében az alábbiak szerint meghatározott árfolyamkülönbség kerül érvényesítésre:

esedékes törlesztőrészlet összege x (aktuális árfolyam - bázisárfolyam) / bázisárfolyam,

ahol a bázisárfolyam a ... Bank Rt. szerződésben meghatározott árfolyamtípusának a hitelfolyósítás napját követő első banki napjának végén érvényben levő árfolyama, az aktuális árfolyam pedig a ... Bank Rt. szerződésben meghatározott árfolyamtípusának a törlesztőrészlet esedékessége napjának végén érvényben levő árfolyama.

Fix futamidejű deviza alapú szerződések esetén az ügyfél által fizetendő árfolyamkülönbség a következő törlesztőrészlet esedékességével kerül kiterhelésre.

Az ÜSZ 18.3.3. pontja a változó futamidejű deviza alapú szerződések árfolyamkülönbségének elszámolási módját szabályozza.

Az ÜSZ 18.3.4. pontja a szerződés 7. pontjával azonos tartalommal felhívja a figyelmet arra, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyamának és kamatának alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezi, de a teljes hátralevő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralevő tőketartozást érintő árfolyamkülönbség egyösszegben esedékessé válik.

Az ÜSZ 17.1. pontja rögzíti a kamatszámítás képletét:

$$\text{egy hónapra eső kamat} = (\text{tőke} \times 30 \times \text{ügyleti kamatláb}) / 36.000$$

Az ÜSZ 17.3. pontja határozza meg a szerződés nem tervszerű teljesülésével járó költségeket, utalva az alperes jogelődjének Hirdetményére. A költségek között feltüntetett az árfolyamkülönbséget is.

Az alperes a 2014. évi LX. törvényben (DH 2. tv.) előírt elszámolási kötelezettségét 2015. március 16. napján teljesítette. Az elszámolás szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 951.771 forint, amelyet elszámolt a felperes tartozására. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperes keresetében a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását és érvényessé nyilvánítását kérte akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest 2.747.673 forint megfizetésére.

A keresetét azzal indokolta, hogy a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (rHpt.) 213. § (1) bekezdésének a), c) és e) pontjaiba, 213. § (6) és (7)

bekezdéseibe, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 205. § (1) bekezdésébe és 209/A. §-ába ütközik.

Arra hivatkozott, hogy a szerződésben nincs meghatározva annak a tárgya, azaz a kölcsön összege, és a szerződés azt az árfolyamot sem rögzíti, amellyel az kiszámítható lenne. Ezen felül a szerződés nem tartalmazza a törlesztőrészek összegét és a törlesztési időpontokat sem, továbbá a THM, és az egyéb költségek meghatározása sem felel meg a jogszabályi követelményeknek.

Az árfolyamkockázat telepítésével kapcsolatban a szerződés tisztességtelenség miatti semmisségét is állította, arra hivatkozva, hogy érdemi és tényleges kockázatfeltárás nem történt, mert a szerződés 7. pontja még a nyelvtani érthetőség és absztrakció szintjén sem írja le az árfolyamkockázat hatását, abból nem derül ki, hogy a kockázat korlátlan, és az sem, hogy az számszerűen hogyan hat ki a tartozásra. Ezért az alperes jogelődje által adott tájékoztatás nem felel meg a Kúria és az Európai Unió Bírósága (EuB) által támasztott követelményeknek.

Sérrelmezte, hogy a szerződéskötéskor nem hívták fel a figyelmét a svájci frank menekülő valuta jellegére és ennek árfolyamra gyakorolt lehetséges hatására, továbbá arra, hogy a forint/CHF árfolyam 30 éves intervallumban vizsgálva évi 8 %-os csökkenést szenvedett el, és ennek a tendenciának a fogyasztó javára történő megváltozására nem lehet számítani. Arra sem figyelmeztették, hogy a deviza alapú nyilvántartás azt jelenti, hogy a kölcsön összege az árfolyamtól függően folyamatosan változik, azaz nem a folyósított forintösszeg a tartozás összege, hanem egy CHF-összeg adott árfolyamnak megfelelően átszámított forint ellenértéke, és így a két folyton változó ismeretlenből (a kamatból és az árfolyamból) eredően nincs az ügylet során egyetlen olyan időpillanat sem, amikor reálisan felbecsülheti, mennyi a hátraléka.

Azt is állította, hogy az ÜSZ nem vált a szerződés részévé, továbbá, hogy a szerződés aláírása előtt nem állt elegendő idő a rendelkezésére arra, hogy azt áttanulmányozza.

Kérte, hogy a bíróság döntésekor vegye figyelembe a Kúria 2016. szeptember 28-án tartott konzultációs ülésén tett megállapításait, valamint az EuB C-186/16., C-51/17. és C-483/16. számú ítéleteiben foglaltakat.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte. Másodlagos ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy leletezés terhével fizessen meg 15.140 forint eljárási illetéket, valamint 15 napon belül az alperesnek 127.000 forint elsőfokú perköltséget. Megállapította, hogy ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy alapos-e az alperes per megszüntetésére irányuló kérelme.

Rámutatott arra, hogy a felperes a DH2 törvény 37. §-a szerint terjesztette elő a keresetét: az érvénytelenség megállapítása mellett kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását és elszámolást is kimunkált, ezért a keresete érdemi tárgyalásra alkalmas volt.

A kereset érdemi elbírálása során megállapította, hogy a szerződés és az annak részévé vált ÜSZ rendelkezései alapján a szerződés tárgya, a törlesztőrészek, azok esedékessége, a THM, valamint a THM számításakor figyelembe nem vett költségek meghatározottak.

Alaptalannak ítélte az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elégtelenségére alapított keresetet is.

Megállapította, hogy a felperes nem tudta bizonyítani azt az állítását, hogy a szerződés aláírását megelőzően nem volt elegendő ideje annak áttanulmányozására.

Mivel nem merült fel adat arra, hogy a szerződésben foglaltakon túl a felperes szóban más, vagy eltérő tartalmú tájékoztatást kapott az árfolyamkockázatról, ezért a tájékoztatás megfelelőségét a szerződés és az ÜSZ tartalma alapján ítélte meg.

Rámutatott, hogy az egyedi szerződés és az ÜSZ lényegében azonos tartalmú tájékoztatást tartalmaz, és ez mind a szerződésben, mind az ÜSZ-ben egy pontban szerepel. A tájékoztatásból kitűnik, hogy a szerződés kockázata egyrészt az árfolyam, másrészt a kamat változásának lehetőségében rejlik. Úgy ítélte meg, hogy a tájékoztatásból könnyen lehet ezek egymást erősítő - a felperes gazdasági helyzetét befolyásoló - hatására következtetni, és arra is, hogy mindez fokozott, jelentős kockázatot jelent. Kiemelte, hogy a felperes kifejezetten vállalta ezt a kockázatot.

Arra is kitért, hogy egyértelmű, hogy a kockázat valós, és az alperes jogelődje nem keltette azt a látszatot, hogy annak felső határa lenne.

Utalt arra is, hogy az árfolyamváltozás lehetséges mértékéről a hitelezőnek nem kellett tájékoztatást nyújtania, és a szerződés működési mechanizmusán túlmenően egyéb gazdasági kérdésekről sem kellett a felperest tájékoztatnia. Ezért alaptalannak ítélte a felperes azon hivatkozását, hogy az alperes jogelődjétől tájékoztatást kellett volna kapnia a svájci frank menekülő deviza jellegéről és arról, hogy az árfolyam nőni fog a svájci frank iránti kereslet növekedésével. Visszamenőleges árfolyamtörténetet sem kellett a banknak a fogyasztó elé tárnia, mert a szerződés jövője szempontjából nem a múltbéli árfolyammozgások, hanem a jövőbeli esetleges változások a lényegesek, ezekre pedig a múltbéli adatokból nem lehet megalapozott következtetést levonni.

Az ítéletnek a szerződés árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségéből eredő tisztességtelenségének és semmisségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezésével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását és e keresetének történő helyt adást, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Előadta, hogy a kölcsönszerződés aláírását megelőzően egyáltalán nem kapott szóbeli tájékoztatást, ezért nem tudta felmérni a szerződés valós kockázatait. Álláspontja szerint a szóbeli tájékoztatást nem helyettesíti a szerződés aláírása és annak igazolása, hogy az ÜSZ-t átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek elismerte.

Megismételte, hogy a tájékoztatás akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, továbbá, hogy az árfolyam megváltozásának lehetősége valós, és a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.

Arra is hivatkozott, hogy a szerződés 7. pontja és az ÜSZ 18.3.2.-18.3.4. pontjai csupán arról adnak tájékoztatást, hogy az árfolyam és kamat alakulásától függően a törlesztőrészlet változhat, és hogy a forint leértékelődése a teljes hátralévő tőketartozást is növelheti.

Kitért arra is, hogy nem minősül megfelelő tájékoztatásnak, ha az árfolyamkockázat és annak viselése csak kikövetkeztethető a szerződés egyes rendelkezéseiből, vagy több különböző okiratban szereplő rendelkezések együttes értelmezése alapján állapítható meg.

Újólag ismertette az EuB devizahiteles ügyekben kialakult gyakorlatát és előadta, hogy az EuB uniós jogértelmezés tárgyában tett ítéleti megállapításai kötelezik a tagállami bíróságokat.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Mivel a felperes a fellebbezésében csak az árfolyamkockázattal kapcsolatos ítéleti megállapításokat sérelmezte, az ítélet tábla a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 253. § (3) bekezdése alapján kizárólag ebben a körben bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

A fellebbezést a 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felajánlott bizonyítást lefolytatta és a tényállást helyesen állapította meg. Abból levont jogi következtetésével az ítélet tábla teljes mértékben egyetért, ezért az elsőfokú bíróság helytálló jogi indokait nem ismétli meg, azokat a fellebbezésre tekintettel csupán kiegészíti és nyomatékosítja az alábbiakkal.

Az ÜSZ átvételét és megismerését a felperes a szerződés aláírásával elismerte. Ennek ellenkezőjét nem bizonyította, ezért az ÜSZ mint általános szerződési feltétel az rPtk. 205/B. §-a alapján a szerződés részévé vált.

Az rPtk. 205. § (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az rHpt. 203. § (6) bekezdése akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződés ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

A fentiek alapján a szerződés megkötését megelőzően az alperes jogelődjének a szerződésben rejlő árfolyamkockázatról a felperesnek tájékoztatást kellett adnia.

Mivel a felek egyike sem állította, hogy a felperes akár szóban, akár írásban az egyedi szerződésben és az ÜSZ-ben foglaltakon túlmenő érdemi tájékoztatást kapott, ezért kizárólag a szerződésben és az annak részévé vált ÜSZ-ben rögzített kockázatfeltárás alapján foglalhatott állást a bíróság a tájékoztatás megfeleléséről.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a szerződésben adott tájékoztatás nem megfelelő, ha azt, hogy ki viseli az árfolyamkockázatot, csupán kikövetkeztetni lehet a szerződés egyes rendelkezéseiből, és akkor sem, ha az ügyfélnek több különböző okiratot, például az általános szerződési feltételeket, az üzletszabályzatot és a hirdetményt is át kell tanulmányoznia és azokat együttesen kell értelmeznie ahhoz, hogy a kockázatról képet kapjon.

A felperes részben erre a gyakorlatra hivatkozva állította az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötések tisztességtelenségét. Álláspontja szerint ugyanis az árfolyamkockázat viselésére csak az ÜSZ és a szerződés különböző helyein elhelyezett rendelkezések együttes értelmezéséből lehet következtetni.

Ez a kifogása azonban nem alapos, mert a szerződés 7. pontja, illetve az ÜSZ 18.3.4. pontja lényegileg azonos tartalommal és egy-egy pontba szedve tárja fel a szerződés kockázatát és annak viselését.

Az ÜSZ további pontjai csak az e kockázattal együtt járó változások kiszámításakor alkalmazandó képletet rögzítik, továbbá visszautalnak az árfolyamkockázatból adódó költségekre.

Ezért a tájékoztatás formája és elhelyezése megfelelő, így sor kerülhetett tartalmuk érdemi vizsgálatára.

Az rPtk. 209. § (4) bekezdése, az rHpt. 203. § (6) bekezdése, a Kúria 2/2014. PJE számú határozata, és az EuB irányadó döntései, így pl. a C-26/13., EuB C-51/17. számú ügyekben hozott ítéletei alapján a tájékoztatásnak ki kellett terjednie arra, hogy az árfolyamváltozás miatt a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül, akár a többszörösére is emelkedhet, hogy az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa, és hogy ennek a lehetősége valós, vagyis a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. Világosnak és érthetőnek kellett lennie, nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is, mégpedig oly módon, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem tudja értékelni egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményeit is

Az ítéletábra is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes jogelődje által a szerződésben és az ÜSZ-ben adott tájékoztatás megfelel a fenti követelményeknek.

A szerződés 7. pontja reális lehetőségként rögzíti a deviza/forint árfolyam változását, és egyértelművé teszi, hogy ennek jelentős kockázata a felperest terheli. Világosan és érthetően felhívja a figyelmet arra is, hogy ha a forint leértékelődik, annak gazdasági következménye az, hogy nő a törlesztőrészlet, és a hátralevő tőketartozás összege is. Ezen túlmenően a szerződés 7. pontja arra is kitér, hogy a törlesztőrészletek és a tőke összegére nemcsak az árfolyam, hanem a kamat változása is hatással van.

Ilyen tartalmú tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem juthatott alappal arra a következtetésre, hogy a forint/CHF árfolyam megváltozásának veszélye nem áll fenn, hogy a szerződés hatálya alatt nincs reális esélye annak, hogy bekövetkezik, és hogy az ebből adódó - felső korlát nélküli - gazdasági következmények nem őt terhelik.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés az rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti olyan fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, amelynek tisztességtelensége az rPtk. 209. § (4) bekezdése és a 2/2014. számú PJE határozat szerint csak akkor vizsgálható, ha a kikötés nem világos és nem érthető.

Miután az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő kikötés (mint a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés) a szerződésben világos és érthető, annak tisztességtelensége az rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján érdemben nem volt vizsgálható.

Mindezek alapján az ítéletábra az rPp. 253. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre a felperes az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegének megállapításakor az ítéletábra az elvégzett ügyvédi tevékenységet, valamint azt vette figyelembe, hogy az ügyben a másodfokú eljárás során tárgyalás tartására nem

került sor, ezért azt a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5)-(6) bekezdései alapján mérlegeléssel, 10.000 forint + Áfa összegben állapította meg.

A felperes a fellebbezésén megfizette a fellebbezési illetéket, az eredménytelen fellebbezés folytán ez a költség a terhén marad.

Győr, 2020. május 5.

dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

. Molnár Andrea sk.
előadó bíró

dr. Maurer Ádám sk.
bíró